

Handläggare
Ester Lind
Telefon: 08-50808632**Till**
Kungsholmens stadsdelsnämnd
2025-12-18

Mer relevant än någonsin - biblioteksplan för Stockholms stad

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Kungsholmens stadsdelsnämnd överlämnar tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat ett förslag till biblioteksplan för yttrande senast 22 december 2025. *Mer relevant än någonsin – biblioteksplan för Stockholms stad* vidareutvecklar den föregående biblioteksplanen.

Biblioteksplanen grundar sig i bibliotekslagen (2013:801) och tar avstamp i Vision 2040 – Möjligheternas Stockholm. Bibliotekens roll i staden beskrivs bygga på fyra grundstenar: det samhällsviktiga uppdraget, det litterära ekosystemet, den opartiska platsen och samverkan. Utifrån dessa grundstenar presenteras i planen fyra strategiska förflyttningar som visar inriktning för kommande år:

- Från bokryggar till levande litteratur
- Från kopieringsrum till samhällsviktig verksamhet
- Från biblioteket mitt i byn till bibliotek i hela staden
- Från erbjudande till delaktig upplevelse

Förvaltningen ställer sig positiv till förslag till biblioteksplan. I samhället har biblioteken en viktig roll som nod, för information, trygghet och delaktighet. Biblioteken når flera av förvaltningens målgrupper och främjar läslust i alla åldrar. Förvaltningen anser att det vore värdefullt med fler riktade insatser gentemot äldre samt en ökad tillgänglighet till bibliotek inom stadsdelsområdet, exempelvis genom biblioteksfilialer i områden som Hornsberg och Stadshagen. Förvaltningen ser flera fördelar i en mer strukturerad samverkan mellan bibliotek och stadsdelsförvaltning.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat kulturnämndens förslag till biblioteksplan för Stockholms stad.

Ärendet har remitterats till samtliga stadsdelsnämnder för yttrande senast 2025-12-22. Övriga remissinstanser är:

- Stadsledningskontoret
- Utbildningsnämnden
- Äldrenämnden
- Stockholms Stadshus AB (Kulturhuset Stadsteatern AB)
- DIK
- Förskolenämnden
- Region Stockholm
- Vision Stockholm

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat kulturnämndens förslag till ny biblioteksplan, *Mer relevant än någonsin – biblioteksplan för Stockholms stad*, som vidareutvecklar den föregående biblioteksplanen.

Biblioteken arbetar utifrån bibliotekslagen. Lagen säger att biblioteken ska främja litteratur, samtidigt som biblioteken genom fri åsiktsbildning och förmedling av kunskap ska bidra till utveckling av demokratin. Folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla i samhället, men fyra målgrupper har särskilt fokus i bibliotekslagen: personer med funktionsnedsättning, personer med annat modersmål än svenska, nationella minoriteter samt barn och ungdomar. Alla kommuner och regioner i Sverige ska anta biblioteksplaner. Stockholms stad har valt att separera skolbiblioteksplanen från biblioteksplanen.

I biblioteksplanen framhålls bibliotekens viktiga funktion i samhället och i demokratin. Genom bred tillgång till information bidrar biblioteken till folkbildning, fri åsiktsbildning och kritiskt reflekterande medborgare. Bibliotek är därför en samhällsviktig verksamhet och en öppen plats för möten mellan människor. Kulturarvets bevaras, samtidigt som biblioteken inspirerar invånare till läsning och litteratur.

Bibliotekens roll enligt biblioteksplanen utgår från Vision 2040 – Möjligheternas Stockholm. Rollen beskrivs bygga på fyra grundstenar: det samhällsviktiga uppdraget, det litterära ekosystemet, den opartiska platsen och samverkan.

Utifrån dessa grundstenar formas i biblioteksplanen fyra strategiska förflyttningar för biblioteksverksamhetens fokus de kommande åren:

- Från bokryggar till levande litteratur
- Från kopieringsrum till samhällsviktig verksamhet
- Från bibliotek mitt i byn till bibliotek i hela staden
- Från erbjudande till delaktig upplevelse

De strategiska förflyttningarna behövs i en tid av förändring, så att biblioteken behåller sin kärna samtligt som de utvecklas. *Från bokryggar till levande litteratur* handlar om att lyfta och synliggöra samlingen av böcker. För att öka utlåningen ska biblioteken skapa möten mellan böcker och läsare. Detta möjliggörs även genom en Stockholmsgemensam boksamling och en modern logistikkedja med reservationer och transporter. *Från kopieringsrum till samhällsviktig verksamhet*, fokuserar på bibliotekens roll anseende information, kommunikation och medborgarservice för att upprätthålla demokratisk samhällsvägledning på biblioteken och i samverkan med andra delar av staden. Förflyttningen *Från bibliotek mitt i byn till bibliotek i hela staden* handlar om att fortsätta arbeta med nodbibliotek i stadsdelsområdena, genom att utveckla befintliga bibliotek eller skapa nya. Nodbiblioteken ska vara stora och breda bibliotek, utifrån lokal efterfrågan och behov samt med utökade öppettider för att öka tillgänglighet. *Från erbjudande till delaktig upplevelse* fokuserar på biblioteken som värdar och dess välkomnande. Biblioteken ska på så sätt skapa trygghet, delaktighet och medskapande. Även det digitala forumet är centralt. Dessa fyra strategiska förflyttningar visar den fortsatta biblioteksutvecklingen.

Biblioteksplanen har tagits fram genom en omfattande insamling av data från användare, icke-användare, medarbetare, samarbetspartners och andra samhällsaktörer. Material har också tagits fram genom workshops och genom en enkät med frågan ”Vad betyder biblioteket för dig?”. En projektgrupp har analyserat den insamlade datan för att ta fram de strategiska förflyttningarna.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom ekonomiavdelningen i samråd med förskole-, äldreomsorg- och socialtjänstavdelningen. Ärendet har behandlats av pensionärsrådet och i förvaltningsgruppen. Eventuella synpunkter framgår av protokollen. Funktionshinderrådet har haft möjlighet att ta del av tjänsteutlåtandet, eventuella synpunkter framgår av separat skrivelse.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget om ny biblioteksplan.

Biblioteken har en viktig roll i samhället som nod, för information, trygghet och delaktighet. Framförallt har biblioteken sedan lång tid tillbaka en viktig funktion för att främja läslust och är ett viktigt komplement till förskola och skola. Bibliotek är öppna och trygga platser som når invånare i olika åldrar och med olika socioekonomisk bakgrund. På så sätt är biblioteken viktiga för tillgång till information, stöd och integration.

Förvaltningen ser flera fördelar med en mer strukturerad samverkan mellan bibliotek och stadsdelsförvaltning. Avseende samarbete kring målgrupper finns flera möjligheter att utveckla samarbetet mellan förskola, öppna förskola, äldreomsorg, kulturområdet och biblioteken, både praktiskt och kommunikativt. Det finns även bra möjligheter att samarbeta kring miljö och klimat, samt trygghet.

Ytterligare ett område för samverkan är beredskap och kommunikation. Biblioteken är en samhällsviktig verksamhet dit invånare vänder sig vid kris, därför är det fördelaktigt med kontaktvägar och gemensamma strategier med stadsdelsförvaltningen genom kommunikation och beredskapsplanering.

Biblioteken har en viktig roll som mötesplats för äldre och för att minska ofrivillig ensamhet, därför anser förvaltningen att det vore värdefullt med fler riktade aktiviteter mot äldre. Utifrån Stockholms stads handlingsplan för en äldrevänlig stad ska staden främja social gemenskap för målgruppen. Tillgängligheten till biblioteken är en central faktor för flera målgrupper, inte minst äldre och personer med funktionsnedsättningar. Även om Kungsholmens stadsdelsområde både har Kungsholmens internationella bibliotek och Stora Essingens bibliotek, anser förvaltningen att en biblioteksfilial skulle vara en värdefull tillgång för såväl unga som äldre i områden som Hornsberg och Stadshagen.

Ann-Christine Hansson
Stadsdelsdirektör

Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Catharina Liljedahl
Avdelningschef
ekonomiavdelningen
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Tjänsteutlåtande – Mer relevant än någonsin. Biblioteksplan för Stockholms stad
2. Bilaga – Mer relevant än någonsin. Biblioteksplan för Stockholm

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Hansson, Stadsdelsdirektör	2025-12-01
Catharina Liljedahl, Avdelningschef ekonomiavdelningen	2025-12-01